

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ

Кафедра обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до виконання контрольної роботи
з дисципліни**

«ОБЛІК У БАНКАХ»

Харків – 2017

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри обліку і аудиту 13 березня 2017 року, протокол № 10.

Методичні вказівки призначено для студентів-бакалаврів заочної форми навчання спеціальності «Облік і оподаткування»

Укладач

доц. В. Ф. Мінка

Рецензент

проф. Н. В. Чебанова

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольної роботи
з дисципліни

«ОБЛІК У БАНКАХ»

Відповідальний за випуск Мінка В. Ф.

Редактор Буранова Н. В.

Підписано до друку 20.04.17 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 0,50. Тираж 50. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейсрбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Облік у банках» передбачена державними стандартами вищої освіти як нормативна дисципліна циклу професійної підготовки за спеціальністю «Облік і оподаткування».

Метою вивчення дисципліни є формування сучасної системи знань з теорії і практики бухгалтерського обліку в банках.

З переходом Української держави до ринкових відносин, із роздержавленням власності та лібералізацією господарської діяльності і поширенням малих підприємств, із запровадженням розрахунків із заробітної плати за допомогою карток і банкоматів, із банківською системою співпрацює чи не кожна людина. Тому ділові відносини із банками стали всеохопними.

Бухгалтерський облік у банках із загальним бухгалтерським обліком господарюючих суб'єктів має спільні риси, а саме: завдання, функції, методи, принципи. Вони спільно використовують багато стандартів (положень) бухгалтерського обліку, інструкцій. Проте суттєво відрізняється План рахунків бухгалтерського обліку банків України від Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Відповідно кореспонденція рахунків також має свої особливості.

Найважливішою особливістю обліку у банках є об'єкти його обліку. Це, зокрема, власні та залучені кошти і операції з їх розміщення в активах кредитного і інвестиційного портфелів, основних засобах і нематеріальних активах, рахунки коштів у касі та банках.

Контрольна робота складається з двох частин. У першій частині контрольної роботи студент (або слухач) зобов'язаний підтвердити засвоєні ним теоретичні базові знання з дисципліни «Облік у банках» за допомогою відповіді на одне з поставлених питань, що подані у таблиці 1. Загальний обсяг відповіді має складати 6-8 сторінок формату А4 машинописного тексту шрифтом Times New Roman 14 pt. У другій частині контрольної роботи студент (або слухач) зобов'язаний, використавши отримані теоретичні знання, сформулювати відповідні бухгалтерські проводки та розрахунки за банківськими операціями.

Контрольна робота має такі складові:

- титульний аркуш (додаток А);
- зміст;
- теоретична частина (відповідь на питання);
- практична частина (розрахунки та бухгалтерські проводки);
- список літератури.

Таблиця 1 – Питання до теоретичної частини контрольної роботи

Зміст питання	Перша буква прізвища студента або слухача
1 Загальні теоретичні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках	А-В
2 Загальна характеристика Плану рахунків бухгалтерського обліку в банках	Г-Е
3 Особливості обліку касових операцій у банках	Є-З
4 Облік розрахункових операцій банків	И-І-Ї
5 Бухгалтерський облік банківських операцій з кредитування	К-Н
6 Облік депозитних операцій банків	О-П
7 Бухгалтерський облік банківських операцій з основними засобами	Р
8 Бухгалтерський облік банківських операцій з нематеріальними активами	С
9 Облік доходів та витрат банків України	Т
10 Облік банківських операцій з цінними паперами	У-Ф
11 Облік банківських операцій в іноземній валюті	Х-Ц
12 Особливості бухгалтерського обліку капіталу банків	Ч-Ш
13 Бухгалтерський облік банківських операцій з лізингу	Щ-Ю-Я

Завдання 1. Використовуючи облікові формули звіту про фінансові результати і бухгалтерського балансу, розрахуйте в кожному окремому випадку величини, які було пропущено при складанні таблиці 2.

Таблиця 2 – Показники діяльності банку

	Дохід разом	Активи разом	Витрати разом	Зобов'язання разом	Прибутки	Власний капітал
Банк А	80000	130000	63000	74000		
Банк Б		145000	71000		12000	74000
Банк В	68000			45000	11000	62000
Банк Г	84000		90000	73000		89000

Завдання 2. Заповнити відсутніми даними баланс банку України

Баланс банку України, умов. од.

Статті балансу	Умов. од.
АКТИВИ	
Кошти та залишки в НБУ	
Казначейські цінні папери	210
Кошти в інших банках	56
Кредити, що надані юридичним особам	300
Кредити, що надані фізичним особам	40
Основні засоби та нематеріальні активи	76
Інші активи	70
Усього активів	
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	
Кошти банків	196
Кошти клієнтів юридичних та фізичних осіб	
Боргові цінні папери, емітовані банком	280
Нараховані витрати, що мають бути сплачені	10
Інші зобов'язання	42
Усього зобов'язань	586
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	
Статутний капітал	
Резерви	52
Нерозподілений прибуток	38
Усього власного капіталу	
Усього пасивів	860

Завдання 3. Заповнити відсутніми даними звіт про фінансові результати

**Звіт про фінансові результати банку України
за січень 20__ року**

Найменування статті	Умов. од.
Процентний дохід	150
Процентні витрати	137
Чистий процентний дохід	
Комісійний дохід	92
Комісійні витрати	80
Чистий комісійний дохід	
Дивідендний дохід	8
Чистий торговельний дохід	22
Інший торговельний дохід	49
Операційний дохід	
Адміністративні витрати	42
Прибуток від операцій	
Відрахування у резерви	18
Прибуток до оподаткування	
Податок на прибуток	13
Чистий прибуток/збиток банку	

Завдання 4. Скласти баланс банку виходячи із залишків на рахунках:

Довгострокові кредити, які надані фізичним особам на поточні потреби	35000 умов. од.
Зареєстрований статутний капітал банку	100000 умов. од.
Власні акції, що викуплені в акціонерів	50000 умов. од.
Прибутки минулих років	20000 умов. од.
Поточні рахунки суб'єктів господарювання	50000 умов. од.
Короткострокові депозити фізичних осіб	27000 умов. од.
Довгострокові депозити, які розміщені в інших банках	15000 умов. од.
Поточні рахунки фізичних осіб	23000 умов. од.
Довгострокові кредити, які отримані від інших банків	20000 умов. од.
Кореспондентський рахунок у НБУ	140000 умов. од.
Основні засоби	70000 умов. од.
Нематеріальні активи	30000 умов. од.

Баланс банку України, умов. од.

Статті балансу	Умов. од.
АКТИВИ	
Кошти та залишки в НБУ	
Казначейські цінні папери	
Кошти в інших банках	
Кредити, що надані юридичним особам	
Кредити, що надані фізичним особам	
Основні засоби та нематеріальні активи	
Інші активи	
Усього активів	
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	
Кошти банків	
Кошти клієнтів юридичних та фізичних осіб	
Боргові цінні папери, емітовані банком	
Нараховані витрати, що мають бути сплачені	
Інші зобов'язання	
Усього зобов'язань	
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	
Статутний капітал	
Власні акції, що викуплені в акціонерів	
Резерви	
Прибуток/збиток минулих років	
Прибуток/збиток поточного року	
Усього власного капіталу	
Усього пасивів	

Завдання 5. Відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку банків скласти бухгалтерські проводки за відповідними банківськими операціями (таблиця 3).

Таблиця 3 – Журнал банківських операцій банку “Меркурій”

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	2	3	4	5
Касові операції				
1	Перераховані грошові кошти для отримання готівки територіальному управлінню НБУ			15000,00

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5
2	Отримана готівка через інкасаторів у територіальному управлінні НБУ та оприбуткована в касу банку			15000,00
3	Здана готівка до територіального управління НБУ			35000,00
4	Надійшла готівка на кореспондентський рахунок банку в НБУ			35000,00
5	Підтверджено надходження готівки на кореспондентський рахунок у територіальному управлінні НБУ			35000,00
6	Прийнята готівка від ВАТ “Сон” для зарахування на поточний рахунок як виручка від реалізації товарів			6000,00
7	Прийнята готівка від Іванова В. В. для зарахування на депозитний рахунок (довгостроковий вклад)			4500,00
8	Прийнята готівка від Сидорова А. А. для зарахування на короткостроковий депозитний рахунок			2500,00
9	Отримана готівка від ТОВ “Промінь” для зарахування на поточний рахунок як внесок до статутного капіталу			2000,00
10	Видана готівка через касу відділення банку ТОВ “Карпати” з його поточного рахунка на господарські потреби			3400,00
11	Видана готівка Сушко А. А. з її депозитного рахунка (короткостроковий вклад)			2500,00
12	Видана готівка з каси банку підзвітній особі (працівнику банку) на відрядження			1200,00
13	Видана готівка з каси банку підзвітній особі (працівнику банку) на господарські витрати			420,00

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5
Розрахункові операції				
14	Перерахована готівка з поточного рахунка ЗАТ “Пролісок” на поточний рахунок ТОВ “Вікторія” (клієнти одного банку)			23000,00
15	Перерахована готівка з поточного рахунка ТОВ “Лагода” на поточний рахунок ЗАТ “Еліта” (клієнти різних банків)			49000,00
16	На поточний рахунок ТОВ “Мрія” зарахована готівка від ТОВ “Соня” (клієнт іншого банку)			16000,00
17	Придбані банком бланки платіжних карток (підприємство-постачальник має рахунок в іншому банку)			300,00
18	Придбані банком бланки платіжних карток (підприємство-постачальник має рахунок в нашому банку)			355,00
19	Поповнення платіжної картки готівкою Івановим В. В. через касу банку			950,00
20	Поповнення платіжної картки готівкою ВАТ “Зір” через касу банку			4600,00
21	Поповнення платіжної картки ТОВ “Гранат” через поточний рахунок			2600,00
22	Видана готівка через банкомат Петрову В. В.			350,00 350,00
Кредитні операції				
23	Відкритий кредитний рахунок позичальнику Іванову В. О. згідно з договором Сума кредиту на поточні потреби видана з каси банку Іванову В. О.			43000,00 43000,00
24	Відкритий кредитний рахунок позичальнику Олійник Я. Р. згідно з договором			15000,00
25	Сума кредиту на поточні потреби зарахована на поточний рахунок Олійник Я. Р.			15000,00

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5
Операції з обліку основних засобів				
26	Банком здійснена передплата ТОВ “Протон” за кондиціонер			5300,00
27	Отримано кондиціонер від постачальника			5300,00
28	Отримано банком нематеріальні активи від постачальника (програмне забезпечення)			25000,00
29	Нарахована заробітна плата працівникам, які брали участь у будівництві підсобного приміщення банку			3300,00
30	Нараховані обов’язкові платежі у фонд соціального страхування			1100,00
31	Списані матеріали, використані на будівництво підсобного приміщення банку			1100,00
32	Сума капітальних інвестицій, списана на вартість об’єкта основного засобу (підсобного приміщення)			5500,00
33	Нарахована амортизація на автомобіль			1500,00
34	Списано з балансу банку принтер, первісна вартість 1600,00 грн; знос — 1300,00 грн			1300,00 300,00

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Змістовна робота втрачає свою цінність, якщо вона оформлена неохайно. Порушення загальноприйнятих правил оформлення тексту, таблиць, а особливо, графічного матеріалу знижує якість та оцінку роботи. Тому при оформленні контрольної роботи необхідно дотримуватися певних рекомендацій.

Контрольну роботу друкують за допомогою комп’ютера через 1,5 інтервалу шрифтом Times New Roman 14 pt.

Загальний обсяг роботи має складати приблизно 15-20 сторінок. Графічний матеріал та умовні позначення мають

відповідати чинним стандартам, а за їх відсутності – загальноприйнятим у науково-технічній літературі позначкам.

Роботу над текстом значно полегшує використання словників і довідників, за допомогою яких можна з'ясувати і зрозуміти зміст термінів.

Щодо розміщення тексту на сторінці, то його треба писати з одного боку аркуша, залишаючи ліворуч поле завширшки 2,5 см, а праворуч – 1 см, зверху і знизу – по 2 см. Нехтування цими вимогами може призвести до того, що при брошуруванні й вирівнюванні рукопису рядки зліва будуть прошиті, а решта – зрізані. Абзацний відступ має становити 5 знаків. Усю роботу необхідно послідовно пронумерувати. Номер сторінки проставляють на нижньому полі справа чи по центру арабськими цифрами. На титульному аркуші, що є першою сторінкою, номер сторінки не ставлять.

ВИМОГИ ДО ЗАХИСТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Студент (або слухач) допускається до захисту контрольної роботи, якщо вона відповідає усім вимогам методичних вказівок до її виконання, а саме:

- надано відповідь на одне з поставлених теоретичних питань згідно з відповідним варіантом;
- сформовано документи, які наведено у практичній частині, і додано до контрольної роботи;
- при оформленні контрольної роботи дотримано певних рекомендацій і вимог до оформлення контрольної роботи;
- надано відповіді на додаткові питання викладача.

Якщо контрольна робота студента або слухача не відповідає усім вимогам методичних вказівок, робота повертається на доопрацювання.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ КУРСУ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

- 1 Система бухгалтерського обліку у банках України.
- 2 Облік касових операцій у банках.
- 3 Принципи та методи бухгалтерського обліку банків України.

- 4 Документальне оформлення касових операцій у банках.
- 5 Організація операційної діяльності у банках України.
- 6 Облік безготівкових розрахунків із застосуванням платіжних доручень.
- 7 Характеристика Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України.
- 8 Облік розрахунків клієнтів з використанням банківських пластикових карток.
- 9 Форми фінансової звітності банку. Баланс банку.
- 10 Організація обліку кредитних операцій банку. Характеристика рахунків для обліку кредитних операцій.
- 11 Принципи та методи бухгалтерського обліку банків України.
- 12 Облік операцій і послуг кредитного характеру.
- 13 Принципи відображення в бухгалтерському обліку доходів, витрат та фінансових результатів діяльності банку.
- 14 Облік депозитних операцій банків.
- 15 Облік внутрішньобанківських касових операцій.
- 16 Документальне оформлення операцій з обліку основних засобів.
- 17 Облік руху основних засобів банків.
- 18 Облік операцій з формування і використання резерву на покриття можливих втрат за кредитами.
- 19 Облік створення основних засобів банків власними силами.
- 20 Документальне оформлення касових операцій банків.
- 21 Бухгалтерський облік та порядок нарахування амортизації основних засобів банків.
- 22 Характеристика рахунків для обліку доходів і витрат банків.
23. Порядок формування фінансового результату банків України.
- 24 Облік операцій банків з нематеріальними активами.
- 25 Складові власного капіталу банку та їх облік.
- 26 Облік операцій банків із цінними паперами.
- 27 Характеристика рахунків для обліку власного капіталу банку.
- 28 Облік операцій банків з лізингу.
- 29 Облік доходів і витрат банку на основі базових принципів МСБО.
- 30 Організація роботи з готівкою в банках.

- 31 Облік операцій банку з формування власного капіталу.
- 32 Облік внутрішньобанківських операцій.
- 33 Предмет та об'єкти обліку у банках.
- 34 Облік придбання основних засобів банків.
- 35 Фінансова звітність банків України.
- 36 Облік придбання нематеріальних активів банків.
- 37 Підсистеми бухгалтерського обліку банків та їх взаємозв'язок.
- 38 Облік розрахункових операцій з фізичними та юридичними особами.
- 39 Характеристика Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України.
- 40 Організація операційної діяльності в банках.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Шевченко Р. І. Банківські операції: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2003. – 276 с.
- 2 Банківські операції: Підручник. – 2-ге вид., випр. і допов. / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; За ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Мороза. – К.: КНЕУ, 2002. – 476 с.
- 3 Васюренко О. В. Банківські операції: Навч. посібник. – 6-те вид., переробл. і допов. – К.: Т-во «Знання», 2008. – 318 с.
- 4 Галушка Є. О., Охрімівський О. В., Хижняк Й. С. Казначейська справа: Навч. посібник для студ. вищих навч. закладів. – Чернівці: Книги-XXI, 2004. – 247 с.
- 5 Кузьмінська О. Е., Кириленко В. Б. Організація обліку в банках: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2002. – 282 с.
- 6 Кіндрацька Л. М., Семеніченко Ю. К., Тюхляєва М. Ю. Облік у банках: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2006. – 404 с.
- 7 Кривов'яз Т. В. Бухгалтерський облік у банках: Навч. посібник для дистанційного навчання / За наук. ред. проф. М. І. Сивульського. – К.: Університет «Україна», 2006. – 312 с.
- 8 Лобозинська С. М. Облік і аудит у банку: Навч. посібник / За ред. проф. С. К. Реверчука. – К.: Знання, 2007. – 630 с.

ДОДАТОК А

Зразок титульного аркуша контрольної роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

Кафедра «Облік і аудит»

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни: «Облік у банках»

Виконав: слухач

групи 1-V-ОА

Головченко К. П.

Перевірив: доцент

Мінка В. Ф.

Харків – 2017